

Nowy Polski Ład – odpowiedzi Adama Bartosiewicza na pytania uczestników webinaru z 5 lipca 2022 r.

1. Porzucenie ryczałtu przez podatników, którzy wybrali tę formę opodatkowania na początku 2022 r.

Czy podatnicy ryczałtu, którzy wybrali tą formę od początku 2022 r. (wcześniej byli opodatkowani liniowym, albo skalą) mogą zmienić formę opodatkowania na zasady ogólne od VII-2022 (w kontekście art.17 nowelizacji)?

Tak, uważam, że również Ci podatnicy, którzy wybrali ryczałt na początku 2022 r. mogą wybrać porzucić ryczałt przed 22 sierpnia 2022 r. i wybrać dla drugiej połowy roku skalę podatkową.

Przepis art. 17 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r. stanowi, że podatnik, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym (u.z.p.d.), który w terminie określonym w tym przepisie nie złożył oświadczenia na piśmie o rezygnacji z opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych w 2022 r., może złożyć w terminie do dnia 22 sierpnia 2022 r. na piśmie oświadczenie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego o rezygnacji z opodatkowania przychodów osiągniętych w okresie od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, przy czym w przypadku prowadzenia działalności w formie spółki osobowej, oświadczenie to składają wszyscy wspólnicy.

Podatnik, który wybrał opodatkowanie ryczałtem na początku 2022 r. jest podatnikiem, o którym mowa w art. 9 ust. 1 u.z.p.d.f., który nie złożył (na początku 2022 r.) oświadczenia o rezygnacji z ryczałtu.

Faktycznie – przepis art. 15 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r. – który stanowi o możliwości wstecznej zmiany formy opodatkowania za cały 2022 r., ma inne brzmienie. Stanowi on, że podatnicy stosujący przed 1 lipca 2022 r. opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych mogą wybrać opodatkowanie dochodów osiągniętych w 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach skali podatkowej, jeżeli zawiadomią o tym wyborze właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zeznaniu rocznym, złożonym w terminie określonym w tym przepisie.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że ta wsteczna zmiany formy opodatkowania będzie dokonywana w takim momencie 2023 r., że duża część podatników (opodatkowanych początkowo w 2022 r. ryczałtem) może zrezygnować z tego ryczałtu prospektywnie (dla 2023 r.). Oni (mimo tego, że zrezygnują z ryczałtu dla 2023 r.) będą mogli wstecznie zmienić formę opodatkowania dla 2022 r. Być może właśnie stąd, inne brzmienie art. 15 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 u.z.p.d.f.

2. Porzucenie ryczałtu – brak możliwości późniejszego wyboru skali dla całego roku

Czy porzucenie ryczałtu wyklucza możliwość rozliczenia pierwszej połowy roku na skali w zeznaniu rocznym?

Wydaje się, w przypadku porzucenia ryczałtu nie będzie możliwości wstecznej zmiany formy opodatkowania na skalę podatkową dla całego 2022 roku.

Przepis art. 17 ust. 3 ustawy nowelizacyjnej zastrzega, że podatnik, który porzucił ryczałt w połowie roku, opłaca podatek dochodowy od dochodów osiągniętych od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na zasadach skali podatkowej.

Przepis art. 15 nowelizacji, który dotyczy wstecznej zmiany formy opodatkowania za cały 2022 r., stanowi o tym, że zmienić formę opodatkowania może podatnik stosujący przed 1 lipca 2022 r. opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych. Oraz, że taki podatnik może wybrać opodatkowanie dochodów osiągniętych w 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadzie skali podatkowej.

W zasadzie nie ma wyraźnego wyłączenia zastosowania art. 15 nowelizacji (czyli wstecznej zmiany formy opodatkowania) do podatników, którzy porzucili ryczał od 1 lipca 2022 r. (składając stosowne oświadczenie między 1 lipca a 22 sierpnia 2022 r.). Wprawdzie cytowany już przepis art. 17 ust. 3 nowelizacji stanowi, że taki podatnik opłaca podatek dochodowy od dochodów osiągniętych od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na zasadach skali podatkowej. Można go jednak rozumieć w ten sposób, że za ten okres podatek od dochodów z DG jest rozliczany według skali, co nie wyłącza opodatkowania dochodów za pierwszą połowę roku także na zasadzie skali podatkowej, tym razem na podstawie art. 15 nowelizacji. Przepis zastrzega bowiem, że wstecznie mogą zmienić formę opodatkowania podatnicy stosujący przed 1 lipca 2022 r. opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych. Faktem zaś jest, że podatnik, który po 30 czerwca 2022 r. porzucił ryczał był podatnikiem stosującym opodatkowanie zryczałtowane przed 1 lipca 2022 r. Mógłby więc wstecznie zmienić formę opodatkowania.

Tak więc – jest to kwestia wątpliwa. Choć bowiem wydaje się, że podatnik porzucający ryczał od przychodów ewidencjonowanych powinien obowiązkowo rozliczyć się za pierwszą połowę roku ryczałem, to jednak brzmienie przepisów wydaje się (jednak!) pozwalać mu na zmianę tej formy opodatkowania także za pierwszą połowę roku (już po zakończeniu tego roku).

3. Brak możliwości hybrydowego rozliczenia podatek liniowy – skala

Przedsiębiorca w 2022 roku na podatku liniowym. Czy może od 01-07-2022 wybrać rozliczenie wg. skali podatkowej. Jednocześnie jest samotnym rodzicem. Czy będzie miał prawo rozliczyć się za drugie półrocze jako samotny rodzic i skorzystać ulgi na dzieci, jeśli się uczą i pobierają rentę rodzinną. Jedno z dzieci pracuje na zlecenie w roku około 14 000 zł dochodu plus renta rodzinna około 10000 zł.

Nie, nie ma takiej możliwości.

W szczególności trzeba zwrócić uwagę na to, że podatnicy opodatkowani w formie skali podatkowej nie mogą porzucić tej formy opodatkowania w połowie 2022 roku. Inaczej niż podatnicy opodatkowani ryczałem, mogą tylko zmienić wstecznie formę opodatkowania dla całego 2022 roku, już po jego zakończeniu.

Natomiast, jeśli tacy podatnicy wstecznie zmienią formę opodatkowania, to wówczas zasadniczo będą mogli rozliczyć się jako osoba samotnie wychowująca dziecko.

4. Nie można wstecznie wrócić do podatku liniowego za 2022 r.

Podatnik w 2021 był na podatku liniowym, od 2022 wybrał zasady ogólne. Teraz chce wrócić do formy podatku liniowego, czy jest to możliwe?

Nie, w zasadzie nie jest to możliwe, w odniesieniu do 2022 r.

Przepisy przejściowe zawarte w nowelizacji z 9 czerwca 2022 r. przewidują trzy szczególne rozwiązania prawne:

- 1) Podatnicy opodatkowani liniowo mogą po zakończeniu 2022 roku wybrać wstecznie opodatkowanie dochodów z działalności w formie skali podatkowej.
- 2) Podatnicy opodatkowani ryczałtem mogą po zakończeniu 2022 roku wybrać wstecznie opodatkowanie dochodów z działalności w formie skali podatkowej.
- 3) Podatnicy opodatkowani ryczałtem mogą w połowie 2022 roku wybrać opodatkowanie dochodów z działalności osiągniętych w II połowie 2022 r. w formie skali podatkowej.

Nie ma natomiast możliwości, aby zmienić formę opodatkowania (ze skutkiem dla całego 2022 roku albo ze skutkiem dla drugiej połowy 2022 roku) ze skali podatkowej na „liniówkę”.

Opodatkowanie liniowe można wybrać od początku 2023 r. Ewentualnie można zlikwidować działalność i później otworzyć ją ponownie, wówczas wybierając skalę podatkową. Chociaż jest to rozwiązanie ryzykowne, ponieważ może być uznane za działanie pozorne, co będzie oznaczać zakwestionowanie skuteczności wyboru skali podatkowej przy ponownym „rozpoczynaniu działalności w 2022 r.”.

5. Zmiana opodatkowania przychodów z ryczału na skalę podatkową

Czy najem prywatny opodatkowany ryczałtem w 2022 (a także w 2021) można zmienić na opodatkowanie wg skali? (zmiana od 01.07.2022 czy może nawet od 01.01.2022)

Tak, jest to wyjątkowo możliwe.

Regulacje w tym zakresie są zawarte w art. 16 ustawy nowelizacyjnej.

Przepisy pozwalają na to, aby podatnicy opodatkowani ryczałtem w odniesieniu do przychodów z tzw. najmu prywatnego po zakończeniu 2022 r. wybrali opodatkowanie tych przychodów (dochodów) na zasadzie skali podatkowej.

Ta zmiana może być dokonana dopiero po zakończeniu 2022 roku i będzie miała skutek dla całego 2022 r. Nie można natomiast zmienić formy opodatkowania przychodów z najmu prywatnego ze skutkiem od lipca 2022 r.

6. Działalność otwarta w lipcu 2022 r. a wsteczna zmiana formy opodatkowania

Czy firma założona w lipcu na ryczałcie będzie mogła się przeliczyć w 2023 roku na podatku progresywnym czy tylko firmy powstałe przed 1 lipca?

Nie, nie będzie to możliwe.

Przepis art. 15 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r. stanowi, że podatnicy stosujący przed 1 lipca 2022 r. opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych mogą wybrać opodatkowanie dochodów osiągniętych w 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach skali podatkowej, jeżeli zawiadomią o tym wyborze właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zeznaniu rocznym, złożonym w terminie określonym w tym przepisie.

Tak więc przepis dotyczący wstecznej zmiany formy opodatkowania (z ryczału na skalę) ma zastosowanie tylko do podatników, którzy byli opodatkowani ryczałtem przed 1 lipca 2022 r. Jeśli zatem ktoś zaczął działalność po 30 czerwca 2022 r., to wówczas nie stosował opodatkowania ryczałtem przed 1 lipca 2022 r., a zatem nie ma możliwości wstecznej zmiany formy opodatkowania za 2022 r. z ryczału na skalę podatkową.

7. Zakres czasowy uprawnień do zmiany formy opodatkowania

Czy zmiana zasady opodatkowania (z podatku liniowego na skalę) dotyczy tylko osób, które zmiany dokonały w 2022 r. czy wszystkich (bez względu na to od kiedy rozliczają się podatkiem liniowym)?

Taka, możliwość dotyczy wszystkich podatników, którzy przed 1 lipca 2022 r. byli opodatkowani w formie podatku liniowego. Niezależnie od tego, czy wybrali tę formę opodatkowania w 2022 r., czy też w 2022 r. kontynuowali tę formę opodatkowania.

Przepis art. 14 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej z dnia 9 czerwca 2022 r. stanowi bowiem, że podatnicy stosujący przed 1 lipca 2022 r. opodatkowanie 19% podatkiem liniowym, mogą wybrać opodatkowanie dochodów osiągniętych w 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach skali podatkowej, jeżeli zawiadomią o tym wyborze właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zeznaniu rocznym, złożonym w terminie określonym w tym przepisie.

8. Zamiar wstecznej zmiany formy opodatkowania a zaliczki za II połowę roku

Jak liczyć podatki w drugiej połowie roku przy obecnej liniówce, z zamiarem wyboru w rozliczeniu rocznym zasad ogólnych.

Trzeba je liczyć „normalnie”, tzn. przy liczeniu zaliczek stosując stawkę 19%.

Podatnik, który zamierza porzucić liniówkę, będzie o czynił dopiero po zakończeniu 2022 roku. W trakcie trwania 2022 r. jest on podatnikiem opodatkowanym liniowo. Powinien liczyć zaliczki na podatek według zasad obowiązujących podatników opodatkowanych w tej formie.

Nie ma prawnych możliwości przeliczania zaliczek w zastosowaniu skali.

Tak, oczywiście spowoduje to zapewne powstanie nadpłaty podatku w rozliczeniu rocznym.

Brak liczenia zaliczek na podatek według reżimu stawki 19% może jednak prowadzić do powstania zaległości w zaliczkach na podatek.

9. Porzucenie ryczałtu – nie poprzez CEIDG

Czy oświadczenie o zmianie formy opodatkowania z ryczałtu na zasady ogólne można złożyć przez CEIDG czy jednak musi to być bezpośrednio do naczelnika urzędu skarbowego (ePUAP, wersja papierowa)?

Nie, nie jest to możliwe.

Przepis art. 17 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r. stanowi, że podatnik, który jest opodatkowany ryczałtem ewidencjonowanym, który nie złożył oświadczenia na piśmie o rezygnacji z opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych w 2022 r., może złożyć w terminie do dnia 22 sierpnia 2022 r. na piśmie oświadczenie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego o rezygnacji z opodatkowania przychodów osiągniętych w okresie od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Przepis stanowi zatem o złożeniu stosownego oświadczenia na piśmie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

Nie ma przepisów, które pozwalałyby na złożenie stosownego oświadczenia za pośrednictwem CEIDG.

10. Zmiana formy opodatkowania przychodów z wynajmu prywatnego – nie w ciągu roku

Czy w przypadku najmu prywatnego na ryczałcie można porzucić ryczałt w połowie roku?

Nie. Jak wynika z art. 16 ustawy nowelizacyjnej podatnicy opodatkowani ryczałtem w odniesieniu do przychodów z tzw. najmu prywatnego mogą po zakończeniu 2022 r. wybrać opodatkowanie tych przychodów (dochodów) na zasadzie skali podatkowej.

Ta zmiana może być dokonana dopiero po zakończeniu 2022 roku ze skutkiem dla całego roku 2022. Nie ma możliwości porzucenia ryczałtu od przychodów z wynajmu prywatnego ze skutkiem od lipca 2022 r.

11. Porzucenie ryczałtu a limit przychodów do składek zdrowotnych

Czy dla składki zdrowotnej za pierwsze półrocze 2022 r. bierzemy przychód za pierwsze półrocze, czy przychód roczny? Limity w ryczałcie odnosiły się do przychodu rocznego. Środowisko doradców ma wątpliwości.

Z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.) wynika, że o rocznej podstawie składek zdrowotnych w przypadku podatników opodatkowanych w formie ryczałtu ewidencjonowanego decyduje wysokość (kwota) „osiągniętych przychodów z działalności gospodarczej w rozumieniu [ustawy](#) z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne”.

Przyjąć należy, że jeśli dany podatnik porzucił opodatkowanie ryczałtem, to uzyskiwane przez niego w drugiej połowie 2022 roku przychody nie są już przychodami „w rozumieniu [ustawy](#) z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne”. W związku z tym nie powinny być one brane pod uwagę przy wyliczaniu rocznej podstawy do składki zdrowotnej.

12. Zamiar wstecznej zmiany formy opodatkowania a ryczałt należny za II połowę roku

Zamierzam zmienić w zeznaniu rocznym opodatkowanie na skale z ryczałtu i pytanie następujące. Co z odsetkami od niezapłaconych zaliczek? Ryczałt w sierpniu wyszedłby od przychodu, ale go nie wpłacam. licząc na skali takiego podatku by nie było albo nie byłoby go wcale. Czy narażam się na odsetki od niezapłaconego ryczałtu za kolejne miesiące, jeśli wiem, że i tak zmienię formę?

Tak, moim zdaniem jest takie ryzyko.

Podatnik, który zamierza zmienić wstecznie formę opodatkowania z ryczałtu na skalę podatkową, będzie o czynił dopiero po zakończeniu 2022 roku. W trakcie trwania 2022 r. jest on podatnikiem opodatkowanym ryczałtem. Powinien wyliczać należny ryczałt według zasad obowiązujących podatników opodatkowanych w tej formie i wpłacać ten ryczałt w obowiązujących terminach.

Brak wpłaty ryczałtu miesięcznego skutkuje powstaniem zaległości podatkowych z tego tytułu. Te zaległości mogą być ewentualnie określone przez organy podatkowe, także po zakończeniu 2022 roku, w trybie art. 53a ordynacji podatkowej (aczkolwiek wydaje się to dość mało prawdopodobne w praktyce).

13. Porzucenie ryczałtu w II połowie roku a podatnik mający zawieszoną DG

Pytanie odnośnie do oświadczenia u ryczałtowca. Jeśli zawiesił DG na 2 miesiące (lipiec i sierpień) to oświadczenie o wyborze też musi złożyć do 22.08, prawda?

Tak, taki podatnik musi złożyć to oświadczenie również do 22 sierpnia 2022 r.

Przepisy ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r., pozwalające na porzucenie ryczałtu dla II połowy 2022 r. nie traktują w żaden szczególny sposób podatników, którzy mają zawieszoną działalność gospodarczą.

Tacy podatnicy muszą złożyć stosowne oświadczenie o rezygnacji z opodatkowania ryczałtem – ze skutkiem od 1 lipca 2022 r. - również najpóźniej do dnia 22 sierpnia 2022 r.

14. Składki zdrowotne w kosztach – przy zaliczce za czerwiec?

Czy odliczenie 8.700 z tytułu składki zdrowotnej jest już przy liczeniu zaliczki na PIT za 6/2022 płaconej w 7/2022?

Zmiany pozwalające na możliwość zaliczenia w koszty uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie zdrowotne weszły w życie z dniem 1 lipca 2022 r. To mogłoby wskazywać, że przy liczeniu zaliczki za czerwiec 2022 r. nie należałoby jeszcze uwzględniać składek w kosztach uzyskania przychodów.

Z drugiej jednak strony przepisy przejściowe – tj. art. 25 ust. 2 ustawy nowelizacyjnej – stanowią, że przepisy PIT w nowym brzmieniu, mają zastosowanie do zaliczek, począwszy od zaliczek należnych za czerwiec 2022 r. albo za drugi kwartał 2022 r., z tym że przy ich obliczaniu podatnicy opodatkowani stawką liniową, mogą uwzględnić składki zdrowotne, zapłacone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Tak więc przepisy przejściowe pozwalałyby na uwzględnienie składek zdrowotnych – zapłaconych przed 1 lipca 2022 r. – także przy obliczeniu zaliczki należnej za czerwiec (i później). To zaś wskazuje na możliwość zaliczenia składki zdrowotnej w KUP już przy liczeniu zaliczki za czerwiec 2022 r.

15. Limit odliczeń dotyczy łącznie przedsiębiorcy i osoby współpracującej

Jeżeli składki są płacone przez przedsiębiorcę i za osobę współpracującą, to limit odliczeń to tylko 8.700?

Tak, ten limit jest łączny.

Z przepisów art. 23 ust. 1 pkt 58 upodof wynika, że mogą być kosztami uzyskania przychodów składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm. 3):

a) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej liniowo,

b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym liniowo

- przy czym łączna wysokość tych składek zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów lub odliczonych od dochodu nie może przekroczyć w roku podatkowym 8700 zł.
Przepis stanowi zatem o „łącznej wysokości tych składek”. Limit dotyczy zatem zarówno składek płaconych za przedsiębiorcę, jak i za osobę współpracującą.

16. Sposób księgowania składki zdrowotnej w księgach spółek osobowych

Czy podatnik będący wspólnikiem spółki cywilnej na księgach, może zaliczyć tę część składki zdrowotnej w koszty? Jeżeli tak to jak? Gdyby miał kilka spółek? Tylko część dotyczącą danej spółki?

Tak, składka zdrowotna wspólnika spółki cywilnej jest dla niego kosztem uzyskania przychodów, oczywiście w ramach przysługującego mu limitu.

Nie jest to koszt spółki, tylko koszt wspólnika (każdego z osobna).

Wydaje się, że można nie księgować tego wydatku w księgach rachunkowych spółki.

Będzie to koszt, który będzie potrącalny u każdego wspólnika (o ile ma on takie prawo, np. mieści się w limicie kosztów i w ogóle może rozliczyć taki koszt – może się przecież zdarzyć tak, że niektórzy wspólnicy będą opodatkowani skalą podatkową). Tak więc od dochodów ze spółki przypadających na każdego wspólnika stosownie do jego „udziałów” należałoby odjąć jeszcze (jako koszt wspólnika) odpowiednią kwotę tytułem zapłaconych przez tego wspólnika składek zdrowotnych.

Ponieważ nie są to koszty spółki należałoby to robić – jak się wydaje – poza księgami rachunkowymi spółki.

17. Składka za grudzień 2021 r. zapłacona w styczniu 2022 r. jako KUP?

Czy można zaliczyć do KUP zapłaconą składkę zdrowotną w styczniu 2022 za grudzień 2021?

Przepis art. 23 ust. 1 pkt 58 updof stanowi, że mogą być kosztami uzyskania przychodów składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm. 3):

a) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej liniowo,

b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym liniowo

- przy czym łączna wysokość tych składek zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów lub odliczonych od dochodu nie może przekroczyć w roku podatkowym 8700 zł.

Z przepisów art. 18 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej z dnia 9 czerwca 2022 r. wynika, że powyższą regulację stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2022 r.

Zgodnie zatem z powyższymi regulacjami kosztem (począwszy od 1 stycznia 2022 r.) może być „składka zdrowotna zapłacona w roku podatkowym”. Skoro zatem stanowi się o „składce zapłacone w roku podatkowym”, to mogłoby to oznaczać, że składka zapłacona w styczniu 2022 r. mogłaby być kosztem uzyskania przychodów (oczywiście w ramach obowiązującego limitu).

Problematyczne jest natomiast to, że składka zdrowotna płacona w styczniu 2022 r. jest jednak składką należną w starym „reżimie” składkowym. To jest pewnym argumentem przemawiającym przeciwko możliwości rozliczenia w kosztach takiej składki.

18. Odliczenie składek od podstawy opodatkowania a danina solidarnościowa

Czy jak odliczymy składkę 8700,00 od dochodu, a nie w KUP to daniny ta kwota nie pomniejsza?

Przepis art. 30c ust. 2 pkt 2 u.p.d.o.f. stanowi, że podstawę opodatkowania podatkiem liniowym stanowi dochód m.in. po odliczeniu (niezaliczonej do KUP) składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

- a) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej zgodnie z ust. 1,
  - b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w sposób określony w ust. 1
- przy czym łączna wysokość tych składek zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów lub odliczonych od dochodu nie może przekroczyć w roku podatkowym 8700 zł.

Z kolei przepis art. 30h ust. 2 u.p.d.o.f. stanowi, że podstawę obliczenia daniny solidarnościowej stanowi nadwyżka ponad 1.000.000 zł sumy dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 ust. 1, 9 i 9a, art. 30b, art. 30c oraz art. 30f po ich pomniejszeniu o:

- 1) kwoty składek, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a, oraz składek, o których mowa w art. 30c ust. 2 pkt 2,
  - 2) kwoty, o których mowa w art. 30f ust. 5
- odliczone od tych dochodów.

Tak więc przepis wyraźnie stanowi, że podstawa obliczenia daniny solidarnościowej to dochód pomniejszony m.in. o kwotę składek zdrowotnych.

Tak więc również wtedy, gdy kwota składki zdrowotnej jest odliczana w ramach ulgi podatkowej, obniża ona podstawę obliczenia składki zdrowotnej.

19. Składka zdrowotna od wspólnika spółki komandytowej

Czy wspólnik spółki komandytowej może zaliczyć opłaconą zdrowotną w zaliczkach ryczałtowych za najem prywatny?

Nie, nie jest to możliwe.

Z przepisów u.z.p.d.f. wynika, że przychody z działalności gospodarczej, mogą być pomniejszone o 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.):

- 1) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych,
  - 2) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych
- jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

Tak więc odliczenie od przychodów składki zdrowotnej może dotyczyć tylko i wyłącznie przychodów z działalności gospodarczej. Nie ma możliwości odliczenia składki zdrowotnej od przychodów z wynajmu.

20. Odliczenie składek na ryczałcie przy różnych przychodach

Jeśli podatnik osiąga przychody opodatkowane różnymi stawkami ryczału, to odliczenie połowy składek jest proporcjonalnie? Ale wg jakiego klucza - miesięcznie, rocznie?

O zasadach odliczania kwot od przychodów opodatkowanych ryczałtem – jeśli podatnik osiąga przychody opodatkowane różnymi stawkami – stanowi art. 11 ust. 3 u.z.p.d.f.

Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, jeśli podatnik uzyskuje przychody opodatkowane różnymi stawkami, i dokonuje odliczeń od przychodów, odliczeń tych dokonuje od każdego rodzaju przychodu w takim stosunku, w jakim w roku podatkowym pozostają poszczególne przychody opodatkowane różnymi stawkami w ogólnej kwocie przychodów.

Przepis stanowi zatem o proporcji liczonej „w roku podatkowym”. Tak więc na pewno należałoby dokonać obliczenia rocznej proporcji przychodów. I przy pomocy tej rocznej proporcji dokonać ostatecznego odliczenia połowy składki zdrowotnej.

Wydaje się natomiast, że regulacja powyższa nie wyklucza tego, aby podatnik – jeśli chce – dokonywał wyliczenia bieżącej proporcji przychodów (na podstawie przychodów liczonych narastająco od początku roku) i przy pomocy tej proporcji dokonywał bieżących odliczeń.

21. Ewidencja odliczanych składek u ryczałtowców

A gdzie ująć odliczaną część składki zdrowotnej u ryczałtowców? w ewidencji przychodów tylko z minusem, czy w notesie?

Z przepisów art. 11 u.z.p.d.f. wynika, że przychody z działalności gospodarczej (opodatkowanej ryczałtem) mogą być pomniejszone o 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.):

- 1) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych,
  - 2) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych
- jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

O ewidencji przychodów stanowią przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2414 z późn. zm.).

Z przepisów tego rozporządzenia nie wynika jednoznacznie, czy można (bądź czy należy) dokonywać w ewidencji przychodów zapisów dotyczących „zmniejszenia przychodów”. W praktyce niektórzy podatnicy dokonywali tego rodzaju zapisów, zaś inni nie.

Wydaje się, że można dokonywać w ewidencji przychodów wpisów „z minusem” dotyczących połowy składki zdrowotnej.

22. Odliczenie składki od przychodów także dla celów określenia podstawy do składek zdrowotnych?

Czy w przypadku ryczałtowca odliczenie składki zdrowotnej od przychodów może pomniejszyć przychód liczony do poszczególnych progów składkowych? Np. przychód na koniec roku wynosi 61 000 (czyli przekroczenie progu uprawniającego do niższej składki zdrowotnej), ale dzięki składce zdrowotnej odliczonej przychód wynosi 59 000 i dzięki temu "ratuje" nas to od wpadnięcia w wyższy próg? Pewnie niekoniecznie to tak działa?

Jest to zagadnienie, które może być różnie ocenione.

Z brzmienia art. 81 ust. 2e ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym wynika, że roczna (ale i miesięczna) podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność gospodarczą, które stosują opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych jest uzależniona od wysokości „osiągniętych przychodów z działalności

gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne”.

Jeśli te przychody są niższe niż 60.000 zł rocznie, to wtedy podstawa składki to 60% przeciętnego wynagrodzenia (co daje w 2022 r. składkę miesięczną wynoszącą 335,94 zł). Jeśli te przychody są wyższe niż 60.000 zł, ale nie przekraczają 300.000 zł rocznie, to wtedy podstawa składki wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia (co daje w 2022 r. składkę miesięczną wynoszącą 559,89 zł). Jeśli te przychody przekraczają 300.000 zł rocznie, to wtedy podstawa składki wynosi 180% przeciętnego wynagrodzenia (co daje w 2022 r. składkę miesięczną wynoszącą 1007,81 zł).

Powyższe przepisy stanowią o „osiągniętych przychodach z działalności gospodarczej” jako o czynniku mającym znaczenie dla wysokości składki zdrowotnej. Co ważne: przepis nie odwołuje się do konkretnego artykułu u.z.p.d.f. definiującego przychody (np. do art. 6 ust. 1 u.z.p.d.f.), tylko do rozumienia przychodów na gruncie całej ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym.

To zaś mogłoby oznaczać, że jeśli zgodnie z przepisami ustawy przychody podlegają obniżeniu o kwotę składki zdrowotnej, to tym samym znaczenie dla zastosowania określonej podstawy składki (60%, 100%, 180% przeciętnego wynagrodzenia) ma wysokość przychodu obniżonego zgodnie m.in. z art. 11 ustawy.

Przepis powyższy stanowi bowiem przeciw, że obniżeniu podlega „przychód”, a nie „podstawa opodatkowania”. Tym samym konsekwencją odliczenia składek zdrowotnych od przychodu – zgodnie z przepisami u.z.p.d.f. – jest to, że przychód jest niższy. Zastosowanie art. 11 ust. 1a u.z.p.d.f. jest operacją na przychodzie.

Ten niższy przychód jest „przychodem w rozumieniu ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne”. To on więc powinien być brany pod uwagę przy określaniu podstawy do wymiaru składek zdrowotnych.

Z informacji docierających z Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Zdrowia wynika natomiast, że żadne odliczenia od przychodów nie powinny wpływać na podstawę do wyliczenia składek zdrowotnych.

23. Wyższe składki u ryczałtowca a zakres odliczenia

Ryczałtowiec od początku roku odprowadza wyższą składkę zdrowotną niż naliczona, aby nie mieć dopłaty w przyszłym roku. Obecnie można odliczyć 50% składki od przychodów naliczonej czy faktycznie zapłaconej?

Przepis art. 11 ust. 1a u.z.p.d.f. stanowi, że przychody z działalności gospodarczej, mogą być pomniejszone o 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.):

1) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych,

2) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych

- jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie.

Przepis stanowi zatem o składkach zapłaconych w roku podatkowym na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Składki miesięczne zapłacone od wyższej podstawy (aby uniknąć rocznej dopłaty) są składkami zapłaconymi w roku podatkowym na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Mogą być zatem odliczone – w połowie kwoty faktycznie zapłaconej – od przychodów.

24. Zapłata zaległych składek w 2022 r.

Czy zapłacone w 2022 r. zaległe składki zdrowotne (u ryczałtowca) też można odliczyć od przychodów?

Przepis art. 11 ust. 1a u.z.p.d.f. stanowi, że przychody z działalności gospodarczej, mogą być pomniejszone o 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.):

- 1) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych,
  - 2) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych
- jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

Czy zaległe składki na ubezpieczenia zdrowotne są składkami zapłaconymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych? Tak. Co prawda składki te dotyczą lat podatkowych, w których nie było możliwości odliczenia składek od przychodów, jednakże są one płacone w czasie, gdy takie odliczenie jest już możliwe.

Powyższe wskazywałoby na możliwość dokonania odliczenia tych zaległych – zapłaconych obecnie - składek od przychodów.

25. Składka za grudzień zapłacona w styczniu (u kartowicza)

Czy składkę zdrowotną zapłaconą w styczniu za grudzień 2021 odliczam w całości czy pomniejszam o 7,75%?

Nie ma możliwości odliczenia składki zdrowotnej za grudzień 2021 r. zapłaconej w styczniu 2022 r. od podatku na starych zasadach (tzn. odliczenia od podatku składki w części stanowiącej 7,75% podstawy jej wymiaru).

Przepis art. 25 ust. 6 ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r. stanowi, że podatnicy opodatkowani kartą podatkową, dokonujący po dniu 30 czerwca 2022 r. wpłaty podatku dochodowego w formie karty podatkowej, mogą pomniejszyć wysokość wpłat o zapłacone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy składki na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w art. 31 u.z.p.d.f. W tym ostatnim przepisie stanowi się o składce zdrowotnej zapłaconej w roku podatkowym zgodnie z przepisami [ustawy](#) z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu opodatkowania w formie karty podatkowej.

Składka za grudzień 2021 r., zapłacona w styczniu 2022 r. jest:

- składką zapłaconą w roku podatkowym;
- składką zapłaconą przed 1 lipca 2022 r. (tj. przed wejściem w życie nowelizacji).

Powyższe wskazywałoby na możliwość odliczenia od karty podatkowej także 19% składki zdrowotnej zapłaconej w styczniu 2022 r.

26. Porzucenie ryczału w połowie roku a hipotetyczny podatek należny za drugą połowę roku

Czy osoba prowadząca działalność gospodarczą zmieniająca opodatkowanie z ryczału na skale w połowie roku, będzie mogła rozliczenie półroczne za czas kiedy była na skali przeliczać dwojako i wybierać korzystniejsze rozliczenie z ulga dla klasy średniej lub z podatkiem 12%?

Na wstępie należy zauważyć, że nie to podatnik sam przelicza swoje zeznanie roczne dwoma metodami, tylko podatnik składa zeznanie roczne za 2022 r., natomiast urząd skarbowy dla niektórych podatników będzie dokonywał tego przeliczenia w sposób automatyczny i jeśli okazałoby się, że rozliczenie podatkowe według starych metod byłoby korzystniejsze, to wtedy organ podatkowy z urzędu będzie podatnikowi zwracał różnicę w podatku.

Przepisy art. 26 ustawy nowelizacyjnej z 9 czerwca 2022 r. stanowią, że w przypadku gdy podatek należny za 2022 r. wynikający z zeznania rocznego (PIT-36 albo PIT-37), jest wyższy od hipotetycznego podatku należnego za 2022 r., właściwy naczelnik urzędu skarbowego zwraca podatnikowi kwotę tej różnicy.

Regulę powyższą stosuje się do podatników, którzy w 2022 r. uzyskali podlegające opodatkowaniu skalą podatkową przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej, w wysokości od 68 412 zł do 133 692 zł.

Osoba, która porzuci ryczałt w połowie 2022 r. złoży za 2022 r. zeznanie roczne PIT-36. Będzie się więc za ten rok rozliczać (także) skalą podatkową w zakresie dochodów z działalności gospodarczej. Jeśli dochody te (za II półrocze) będą wynosić od 68 412 zł do 133 692 zł, to wówczas powinny one podlegać przeliczeniu także z zastosowaniem starej skali podatkowej oraz ulgi dla klasy średniej (cele sprawdzenia, czy nie występuje różnica i czy rozliczenie na starych zasadach dla II połowie roku nie jest korzystniejsze).

27. Działalność na podatku liniowym i spółka w ryczałcie

Osoba prowadząca JDG (podatek liniowy) oraz wspólnik spółki jawnej na ryczałcie. Czy ma dwa limity odliczania składki zdrowotnej: dla jdg 8700 zł. + połowa zapłaconej składki ze spółki?

Tak, w tym przypadku są dwa limity odliczenia składek, przy czym każdy z tych limitów dotyczy osobno składek płaconych na zasadach dotyczącej danej formy opodatkowania.

Podatnik opodatkowany linowo może zatem zaliczyć w koszty podatkowej (albo odliczyć w ramach ulgi podatkowej) kwotę zapłaconych składek zdrowotnych, lecz nie więcej niż 8700 zł. Możliwość ta obejmuje tylko i wyłącznie te składki, które zostały naliczone (i zapłacone) od dochodów opodatkowanych podatkiem liniowym. W koszty nie można zaliczyć tych składek, które są należne od działalności opodatkowanej w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Z kolei podatnik opodatkowany na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych może odliczyć od przychodu 50% składek zdrowotnych, niezależnie od ich kwoty oraz niezależnie od wielkości składek zaliczonych w koszty podatkowe, przy czym odliczenie to dotyczy wyłącznie składek zdrowotnych należnych i naliczonych od przychodów z działalności opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

28. Zaliczki uproszczone a składki zdrowotne

Kiedy można po raz pierwszy odliczyć zapłaconą składkę na ub. zdrowotne w JDG opodatkowanej podatkiem liniowym u podatników wpłacających uproszczone zaliczki? Czy dopiero przy rozliczeniu zaliczki za lipiec czy można już przy zaliczce za czerwiec?"

Do u.p.d.o.f. od dnia 1 lipca 2022 r. został dodany przepis art. 44 ust. 6j, który pozwala na odliczenie 19% składki zdrowotnej od zaliczki uproszczonej. Tak więc na tej podstawie można obniżyć o część składki zdrowotnej zaliczkę za lipiec.

Z kolei art. 25 ust. 4 ustawy nowelizacyjnej stanowi, że podatnicy opodatkowani liniowo, dokonujący wpłaty uproszczonej zaliczki miesięcznej, mogą pomniejszyć wysokość tej wpłaty za miesiące od lipca do grudnia 2022 r. o kwotę stanowiącą 19% zapłaconych od stycznia do czerwca 2022 r. składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Także ten przepis przejściowy stanowi o możliwości pomniejszenia zaliczki uproszczonej (o odpowiednią część składki zdrowotnej) począwszy od zaliczek na lipiec 2022 r.

Tak więc wygląda na to, że zaliczka uproszczona za czerwiec 2022 r. nie podlega pomniejszeniu o składkę zdrowotną.

29. Roczne rozliczenie składek

Czy są jakieś przeciwwskazania, żeby składki zdrowotne w liniówce czy ryczałcie odliczyć rocznie? Zakładając, że jeszcze nie wiemy jaką formę opodatkowania wybierzemy za 2022 r.

Nie, nie ma takich przeciwwskazań.

Przepisy – czy to u.p.do.f., czy to u.z.p.d.f., stanowią, że składki można zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów, czy też, że składki te podlegają w 50% odliczeniu od przychodów.

Niewątpliwie regulacje te mają zastosowanie na etapie dokonywania rocznego rozliczenia podatku. Można więc dokonać odliczenia składki, czy rozliczenia jej w kosztach w odpowiednim zeznaniu rocznym (wtedy bowiem podatnik wie, czy ostatecznie ma do tego prawa).

Nie wydaje się, aby warunkiem dokonania takiego rozliczenia było uprzednie odliczanie tych składek przy okazji płacenia zaliczki na podatek, czy ryczałtu należnego za dany miesiąc.

Można więc dokonać odliczenia połowy składek zdrowotnych, bądź zaliczyć je w koszty uzyskania przychodów dopiero w rozliczeniu rocznym.

30. Opieka naprzemienna

Czy będzie to opieka naprzemienna gdy dziecko mieszka z jednym rodzicem a drugi ma prawa rodzicielskie płaci alimenty i widuje się od czasu do czasu z dzieckiem. Czy mieszkający z dzieckiem rodzic może się rozliczyć jako samotnie wychowujący dziecko?

Przepis wyłączający możliwość opodatkowania jako „osoba samotna” stanowi, że ten sposób opodatkowania nie ma zastosowania do takiej osoby, która wychowuje wspólnie z drugim rodzicem albo opiekunem prawnym co najmniej jedno dziecko, w tym również gdy dziecko jest pod opieką naprzemienną, w związku z którą obydwójgu rodzicom zostało ustalone świadczenie wychowawcze zgodnie z art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270).

Powołany przepis stanowi, że w przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

Tak więc nie będzie możliwości wspólnego rozliczenia, gdy dziecko rodziców rozwiedzionych, pozostałych w separacji lub żyjących w rozłączeniu jest pod opieką naprzemienną zgodnie z orzeczeniem sądu, zaś każdego z rodziców ustalono (dla tego dziecka) świadczenie „250 plus” (czyli połowę 500 plus).

W tym przypadku – jak wynika z pytania – nie ma opieki naprzemienną ustaloną orzeczeniem sądu; nie ma także podzielenia między rodziców świadczenia „500 plus”.

Nie zachodzą zatem, jak się wydaje, przeszkody do rozliczenia się wspólnie z dzieckiem przez rodzica, który przede wszystkim wychowuje to dziecko.